

РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ ЖКГ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ОНОВЛЕННЯ ЇХ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ

Я.В. КУРІННА

Харківська національна академія міського господарства

вул. Революції, 12, г. Харків, 61002, Україна,

kissfanny@yandex.ua

Зараз житлово-комунальне господарство привертає до себе увагу, як складний і важливий об'єкт забезпечення життєдіяльності міст і достойного рівня благополуччя населення. Ситуація в галузі досить складна. У підприємств системи ЖКГ дійсно бракує коштів для проведення масштабних заходів модернізації і оновлення. Інвестиції в галузі поступають теж вкрай недостатні, оскільки економічна ситуація незадовільна і є великі ризики, що вложені капітали можуть не повернутися. В таких умовах марно чекати, що «зовні» знайдуться стимули і ресурси для розвитку, або що з державного бюджету надійде вагома фінансова підтримка. Звідси зрозуміло, що підприємства повинні включитись в процес перебудови і модернізації за рахунок свого внутрішнього потенціалу і підтримки на регіональному рівні. Для цього, перш за все потрібно прикласти максимум зусиль, щоб розібратись зі своїми проблемами і можливостями їх вирішення.

В проведеному дослідженні на Харківських підприємствах ЖКГ визначено три складові, які потребують наукового аналізу, а саме: виробничо-технологічний стан, інвестиційно-економічні перспективи і завдання оновлення механізмів управління модернізацією і інноваційним розвитком. Щодо виробничо-технологічної складової підприємств ЖКГ, то глибоких додаткових досліджень проводити недоцільно: достатньо відомі дані фізичного і морального зносу устаткування та інженерних мереж (50-60%), надзвичайно висока енергоємність виробництва (в 2-3 рази вище ніж в ЄС), значні витрати ресурсів і «готової» продукції (20-30). Щодо економічної спроможності в забезпеченні необхідних змін, то треба звернути увагу на те що масштаб грошового обороту досить значний: населення Харківської області в 2012 р. сплатило за комунальні послуги більше 3 млрд. гривень, що становить 97,4% від нарахованих за цей період сум. Але споживачі послуг ЖКГ мають і значний обсяг заборгованості підприємствами житлово-комунального господарства (1,1 млрд. грн.). Отже ефективна економіка з цих сум змогла б на 9-12% скоротити витрати і відповідно підвищити прибуток, з якого 50-60% можна використати як власні інвестиції в розвиток.

Дослідження показують, що частина економії (менша 40%) може бути спрямована в сферу часткових модернізацій в виробничому процесі, а більше 60% - на проведення організаційно-управлінських заходів, які і мають дати найбільш корисні результати і за короткий проміжок часу.

Ідеологія зменшення собівартості послуг ЖКГ є продуктивною і реальною. Вона базується на таких ключових положеннях:

- подальший процес демонополізації галузі, створення конкурентного середовища;

- максимальне вкладення власних і залучених коштів в три напрямки: в розвиток інтелектуального капіталу (людський фактор), енергозбереження, зменшення долі втрат і нераціонального використання ресурсів;

- формування сучасної системи управління, в якій необхідно вийти на новий рівень інформаційного забезпечення, сформувані групи стратегічного планування і інноваційного менеджменту, ввести оцінку якості управління з системою стимулів і регуляторів.

Формуючи нову систему управління ЖКГ, по нашому переконанню, не настільки важливо визначити проблемні питання-вони відомі, - важніше сконцентрувати увагу на механізмах і технологіях управління, і не скільки основним виробництвом, скільки допоміжними складовими його забезпечення. Неодмінною умовою успіху в перебудові управління вважаємо оновлення інформаційної моделі підприємства, в якій мають бути представлені «пакет» інформаційних технологій, банк даних (нормативних, економічних, розрахунково-аналітичних), електронні карти, елементи моніторинга інноваційних програм режим доступу для споживачів і громадських організацій самоуправління.

Дослідження також показало, що при всій важливості техніко-технологічної складової функціонування і розвитку підприємств ЖКГ, при безсумнівному пріоритеті серед інших джерел оновлення інвестиційної компоненти, все ж головну роль прискорення реформ і перебудови виконує людський фактор з його прогресивним елементом - інтелектуальним капіталом.